

SUNDHED

tæt på dig

REGION SJÆLLANDS STRATEGI
FOR ET NÆRT OG
SAMMENHÆNGENDE
SUNDHEDSVÆSEN

REGION
SJÆLLAND

- vi er til for dig

Indhold

Sundhed tæt på dig

Region Sjællands strategi for et nært og sammenhængende sundhedsvæsen

Udarbejdet af Det Nære Sundhedsvæsen 2019

Godkendt af Regionsrådet den 2. december 2019

Enmeord: Strategi, E-hospital, virtuelle konsultationer, call-center, akutfunktion i eget hjem, særligt sårbare patienter, specialiseret rådgivning, det nære sundhedsvæsen, kompetenceudvikling, lighed i sundhed, nære sundhedstilbud, hjemmemonitorering, specialiseret behandling i hjemmet.

Version: 1.0

Udgivet af Region Sjælland, december 2019

Tryk: Region Sjælland

ISBN-nr. 978-87-93639-09-6.

For yderligere oplysninger rettes henvendelse til:

Region Sjælland

Det Nære Sundhedsvæsen

Alléen 15

4180 Sorø

Telefon: 70 15 50 00

E-mail: dnsv@regionsjaelland.dk

www.regionsjaelland.dk

Strategien kan downloades her:

www.regionsjaelland.dk/publikationer

- 4 Forord**
- 6 Hvorfor et nært sundhedsvæsen?**
- 10 Region Sjællands vej til et nært sundhedsvæsen**
- 12 SUNDHEDSYDELSER PÅ NYE MÅDER**
- 15 ØGET SAMARBEJDE I FORPLIGTENDE FÆLLESSKABER**
- 17 Hvad betyder et nært sundhedsvæsen for borgerne?**
- 18 FLEKSIBEL BEHANDLING I BORGERENS EGET HJEM**
- 19 BEDRE STØTTE TIL DE SÆRLIGT SÅRBARE**
- 19 STYRKET SUNDHEDSFREMME OG FOREBYGGELSE**
- 21 AKUT HJÆLP TILPASSET BORGERENS BEHOV**
- 21 BORGERNES NÆRE SUNDHEDSVÆSEN**

Forord

Region Sjælland er til for sine borgere. Det er borgernes forventninger og behov, der sætter retningen for, hvordan vi i regionen vil udvikle vores sundhedsvæsen – nu og i fremtiden.

Spørger vi borgerne om deres ønsker, som regionen har gjort på topmøder i efteråret 2019, svarer de, at de ønsker et sundhedsvæsen, der passer bedre til deres hverdag. Et sundhedsvæsen, hvor det er let at få adgang til den rigtige hjælp, og nemt at få en tid der passer. Region Sjællands borgere forventer, at sundhedsvæsenet følger med udviklingen, og at patienterne tilbydes behandling digitalt, hvis de kan og vil. De forventer helt naturligt høj kvalitet i behandlingen – uanset hvor og hvordan de modtager den. De forventer også, at hele sundhedsvæsenet kan finde ud af at tale sammen, når det gælder deres behandling – uanset om det er afdelingerne på to sygehuse, der er involveret, eller om behandlingen går på tværs af sygehus, kommune og praksissektor.

Spørger vi kommuner og almen praksis, ønsker de et samarbejde med regionen, der giver let og hurtig adgang til specialiseret sundhedsfaglig støtte, og hvor vi arbejder tættere sammen ude hos den enkelte borger. Samarbejde har været et centralt budskab fra kommunerne, når vi har inviteret dem med i prioriteringen af, hvad der er vigtigst at tage fat på i udviklingen af det nære sundhedsvæsen.

”Sundhed tæt på dig” er en klar politisk strategi der skal sende Region Sjælland forrest på rejsen mod et sundhedsvæsen, der både er mere sammenhængende og tættere på den enkelte borger. Strategien fokuserer på de dele af det nære sundhedsvæsen, som vi i regionen har ansvaret for. Her er der politisk vilje til at udvikle vores sundhedsvæsen, så det i fremtiden passer endnu mere til den enkelte borgers individuelle behov.

Region Sjælland ønsker at vende sig udad og stille specialiseret sundhedsfaglig viden og kompetencer til rådighed for borgere og sam-

arbejdspartnere – og vi er parat til at omstille den samlede organisation for at understøtte dette. Ved at flytte en række behandlinger og sundhedstilbud tættere på borgerne i fremtiden, skaber vi samtidig rum for yderligere specialisering og højere kvalitet på sygehusene.

Vi arbejder således både med en konstant styrkelse af vores specialiserede sundhedsvæsen på vores sygehuse samtidig med, at vi ønsker at omstille vores sundhedsvæsen til at være mere nært for borgerne i de situationer, hvor opgaven kan løses nærmere den enkelte eller helt ude i eget hjem. Vores ambition er at borgerne oplever fortsat udvikling af de sundhedstilbud som den enkelte har behov for. Det handler både om at gøre det nemmere at være patient i Region Sjælland og samtidig om konstant udvikling af faglighed og specialiseret viden.

Ambitionen er således at Region Sjælland går forrest i omstillingen mod et sundhedsvæsen, der er mere nært for den enkelte borger i fremtiden. Regionens borgere skal opleve sammenhængende tilbud af høj kvalitet. Hvis det skal lykkes, skal der sættes handling bag ordene. Den ønskede omstilling sker ikke fra den ene dag til den anden. Det kommer til at tage år, og det kræver prioritering.

Region Sjælland vil hvert år udpege de indsatser og teknologiske løsninger, der er vigtigst, og sætte mål for hvordan de konkret bringer sundhedsvæsen og behandling tættere på borgerne og bidrager til at gøre det lettere for den enkelte patient. For os handler det om at sætte det enkelte menneskes behov i centrum for vores indsats.

Heino Knudsen
Regionsrådsformand,
Region Sjælland

Hvorfor et nært sundheds- væsen?

En vision om let og lige adgang til bedre sundhed

Region Sjælland vil flytte sundhedsvæsenet tættere på den enkeltes hverdag. Der er tale om en klar politisk vision om et sundhedsvæsen, der er let tilgængeligt for borgerne – uanset hvor i regionen, de bor – og som bidrager aktivt til bedre sundhed. ”Sundhed tæt på dig” er en vision for alle. Det handler om at give den enkelte borger de bedste muligheder for at tage vare på sig selv. Vi skal støtte borgeren i at forblive sund og rask så længe som muligt. Og vi skal sammen med borgeren blive bedre til at opdage og behandle sygdomme, før de udvikler sig alvorligt.

Det handler om at skabe tryghed for patienter og pårørende i de svære situationer, der ofte følger med en sygdom. Når borgeren får akut behov for hjælp, skal vi tilbyde let tilgængelig og fleksibel bistand, og vi skal bedre kunne udrede på stedet, så færre borgere oplever unødvendige indlæggelser og genindlæggelser. Det gør vi ved at udvikle den regionale akutindsats og styrke samarbejdet med lægevagt og kommunale akutteams. Når borgeren bliver langvarigt syg, skal vi tilbyde behandlingsforløb, der er nemmere at passe ind i hverdagen, og som gør det lettere at leve med sygdom. Det gør vi ved at flytte en del af behandlingen ud i borgerens hjem – støttet af regionens sundhedsfaglige specialister og i samarbejde med praksissektoren og kommuner. Samtidig skal vi hjælpe patienten til at komme sig hurtigere og være bedre rustet efter behandlingen, så tilbagefald, følgesygdomme og komplikationer mindskes.

Visionen kræver, at Region Sjælland går foran. Det er en vision, hvor somatiske og psykiatriske sygehuse i regionen bidrager med specialiseret viden og kompetencer til forebyggelse, sundhedsfremme, behandling og opfølgning. Det er samtidig en vision, hvor

10 pct. af borgere med kroniske sygdomme har undladt at bruge sundhedstilbud på grund af problemer med transport. Det samme er gældende for 6 pct. af alle borgere i Region Sjælland, svarende til 40.700 borgere.

Kilde: Sundhedsprofilen 2017

FAKTA

opgaver skal organiseres på nye måder for at sikre de bedste tilbud til borgerne i regionen. Ved at flytte de mindre komplicerede behandlingstilbud tættere på borgerne, får regionen bedre muligheder for at udvikle de højtspecialiserede funktioner på sygehusene. På nogle områder kræver det et tæt samarbejde med kommuner og praksissektoren. Dermed bygger ”Sundhed tæt på dig” oven på Regionsrådets strategi for 2018-2021 ”Region Sjælland på forkant” og spiller tæt sammen med regionens ”Perspektiv 2020-2023”, der er et klinisk forankret udviklingsforløb, som involverer alle regionens sygehuse med alle specialer og funktioner.

Et uomgængeligt krav om udvikling og omstilling

Strategien ”Sundhed tæt på dig” er svar på en række udfordringer, herunder en aldrende befolkning og voksende krav til kvalitet og service, der tilsammen stiller regionens sundhedsvæsen over for et uomgængeligt krav om fortsat udvikling og omstilling.

I de kommende 20-30 år bliver vi stadig flere ældre og stadig flere borgere med kroniske sygdomme. Mange lider af mere end én sygdom. Behovet for behandling og pleje vokser derfor markant – og vil fortsætte med at gøre det i de kommende år. Det er en udvikling, der er kendt i hele landet, men som er særligt alvorlig i Region Sjælland, hvor dårlig sund-

hed og usunde levevaner er mere udbredt end i resten af landet.

Samtidig har borgerne – helt berettiget – voksende forventninger til både kvalitet og service i deres møde med sundhedsvæsenet, og deres behov er forskellige. Nogle vil gerne kunne bestille tid selv og have let adgang til et samlet overblik over eget forløb via computer eller telefon. Andre lægger mere vægt på at kunne blive behandlet tæt på eget hjem. Langt de fleste har en forventning om at blive tilbudt de nyeste og bedste behandlingsmuligheder. Det er forventninger, der trækker udviklingen af sundhedsvæsenet i flere retninger samtidigt.

Sundhedsvæsenet har svært ved at følge med. Mange steder mangler der forskellige faggrupper eksempelvis læger og sygeplejersker på trods af, at vi uddanner flere end nogensinde før. Manglen gælder på regionens sygehuse, der har svært ved at tiltrække de rette sundhedsfaglige kompetencer. Det samme gælder i almen praksis. Her betyder et markant generationsskifte, at der om få år vil være endnu færre praktiserende læger i store dele af regionen.

Prognosen siger, at der vil være mangel på læger i fremtiden, og derfor kan 1 ud af 8 borgere stå uden traditionel praktiserende læge med udgangen af 2022.

Kilde: Vandkantsmodellen, Region Sjælland

Vilkårene for udviklingen af regionens samlede sundhedsvæsen er derfor, at der i de kommende år skal tænkes nyt og foretages en række prioriteringer som sikrer, at vi bru-

ger de sundhedsfaglige ressourcer, der er til rådighed, bedst muligt – og dermed får mest sundhed for pengene.

Nye roller, ny organisering og ny teknologi

Visionen om et sundhedsvæsen tættere på borgerne betyder, at den måde, vi på tværs af det samlede sundhedsvæsen forebygger, diagnosticerer, behandler og følger op, skal ændres væsentligt. Sundhedsvæsenet vil møde borgerne på nye måder. De patienter, der har mod på at klare mere, skal støttes til at hjælpe sig selv. Og de patienter, der har brug for ekstra bistand skal følges tættere, men ikke nødvendigvis som indlagte på sygehuset.

Der er med andre ord behov for større fleksibilitet i tilrettelæggelsen af den enkelte patients forløb. For mange borgere handler det om at kunne få hurtigere afklaring og adgang til behandling og opfølgende kontrol på en måde, der er lettere at passe ind i hverdagen. For en mindre gruppe af borgere er der behov for et langt tættere og mere velkoordineret samarbejde mellem region, almen praksis og kommuner. Den kommunale hjemmesygeplejerske, der står ude hos en ældre borger, skal kunne få faglig sparring fra almen praksis eller sygehuset, så de sammen kan vurdere, om der er behov for akut indlæggelse. Det samme gælder den praktiserende læge, der med hjælp fra en specialiseret kollega kan udrede med det samme i stedet for at sende patienten videre med en henvisning.

Regionens politiske vision om et nært sundhedsvæsen udfordrer den skarpe opdeling mellem region, kommuner og praksissektor, der kendetegner den måde, vi arbejder på i dag. I et sundhedsvæsen, der er tættere på borgerne, vender sygehuset udad, og personalet bistår i lige så høj grad kommunernes

Vores borgere vil gerne have lettere adgang til lægehjælp i deres hjem.

Kommunale politikere, Topmøde september 2019

FAKTA

sundhedsfunktioner og almen praksis, som de løser opgaver indenfor murene.

Ny teknologi er et centralt redskab i denne omstilling. Eksempelvis kan simpelt måleudstyr og en brugervenlig app gøre det muligt for den gravide som er i risiko for at få svangerskabsforgiftning, at have et trygt forløb med kontrol hjemme i stedet for en længere indlæggelse på sygehus. Tilsvarende kan sygehusets hjertespecialist være med til konsultation via video, når hjertepatienten er til kontrol hos egen læge. Når Region Sjælland har etableret Danmarks første E-hospital, handler det netop om, at vi vil drive sygehuse på en ny måde, eksempelvis ved at samle sundhedsfaglige kompetencer i et call-center for at give borgere, kommuner og almen praksis let adgang til den rette faglige støtte og sparring. Med E-hospitalet vil vi nyttiggøre

innovation og anvende de digitale muligheder til at samarbejde og tilrettelægge arbejdet bedre omkring den enkelte patient. For læger og sygeplejersker på sygehusene vil det betyde, at mange konkrete arbejdsopgaver og rutiner i dagligdagen ændrer sig betydeligt.

Med strategien "Sunhed tæt på dig" udstikker Region Sjælland retningen for en ambitiøs og nødvendig omstilling. Organisatorisk, teknologisk og kulturelt er det en omstilling, der vil tage adskillige år, og som hele vejen igennem skal være styret af hensynet til borgernes behov.

Region Sjællands vej til et nært sundheds- væsen

”Sundhed tæt på dig” er en ambitiøs strategi, som kræver lederskab og beslutningskraft på alle niveauer i regionen. De kommende års arbejde med at realisere denne vision stiller krav om samlet retning og konsistente beslutninger på tværs af en bred vifte af forskelligartede indsatser og i nogle tilfælde modsatrettede interesser. En realisering af visionen forudsætter også, at der på nationalt plan træffes politiske beslutninger, som støtter op og baner vejen. Endelig stiller en realisering af strategien krav om at kunne holde fokus på de vigtigste indsatser og løbende at kunne følge op på resultater og effekter. Det vil vi blandt andet gøre gennem årlige handleplaner.

Seks principper skal sikre retning og konsistente beslutninger

Region Sjælland har som en del af strategien opstillet seks principper. Principperne er det regionen styrer efter, hver gang der skal træffes beslutninger om indsatser.

Formålet er at sikre samlet retning og konsistens i de kommende års arbejde med at realisere strategien.

Principperne er:

1. Nærhed og tilgængelighed. Det, der kan leveres nært, skal leveres nært.

2. Digitale rettigheder. Borgere, som kan og vil, har rettigheden til at vælge digital service.

3. Forandringer, hvor de skaber forbedringer. Fremtidens borgernære sundhedsløsninger testes løbende, og forandringer implementeres bredt, hvor det har dokumenteret positiv effekt.

4. Mest mulig sundhed for pengene. Organisation og kompetencer skal løbende tilpasses til sundhedsleverancer på nye måder.

5. Fleksible sundhedsløsninger. Lighed i sundhed fremmes ved at finde løsninger, der tager afsæt i borgerens situation.

6. Sundhedsløsninger skal fremme sundhed. Borgerne skal tilbydes løsninger, der forebygger sygdom og fremmer et godt liv ved sygdom.

SUNDHEDSYDELSER PÅ NYE MÅDER

Borgerne efterspørger et sundhedsvæsen, der passer bedre til deres hverdag, og den digitale modenhed i befolkningen gør, at efterspørgslen efter moderne sundhedsløsninger er stærkt stigende. Samtidig efterspørger kommuner og almen praksis i stigende grad specialiseret lægefaglig bistand fra sygehuse. De sundhedsfaglige ressourcer, der er til rådighed, kan bruges bedre, hvis sundhedsvæsenet anvender de digitale løsninger, der er til rådighed. I takt med at nye teknologiske løsninger tages i brug, og flere borgere behandles i eget hjem, ændrer opgaver og ansvar sig også. Region Sjælland står derfor over for en omlægning af den regionale sygehusdrift.

E-hospitalet bliver en central del af fremtidens sygehusdrift

Danmarks første E-hospital er etableret i Region Sjælland. Den langsigtede vision er, at regionens borgere er indskrevet og i behandling på E-hospitalet på samme måde, som de i dag er indlagt på sygehusene. Realisering af strategien ”Sundhed tæt på dig” betyder med andre ord, at rammer og vilkår for den daglige kontakt med - og behandling - af patienterne ændrer sig. E-hospitalet skal være med til at levere fremtidens behandlingstilbud til borgerne og bliver dermed en del af regionens almindelige sygehusdrift med eget ansvar for behandling og konkrete patientforløb.

Rejsen dertil betyder, at E-hospitalet allerede fra starten skal varetage konkrete driftsopgaver. Rent fysisk forankres E-hospitalet på regionens specialsygehuse. Som et første skridt skal regionens nye call-center med sundhedsfaglige kompetencer placeres sammen med Præhospitalet Center i Næstved for at sikre tæt dialog og samarbejde med henblik på i fællesskab at styrke akutområdet. Call-centeret

skal bistå med rådgivning af borgere og støtte kommunale medarbejdere ved at give let og hurtig adgang til specialiserede sundhedsfaglige kompetencer på tværs af afdelinger og sygehuse. Tilsvarende skal E-hospitalet understøtte og lede læge- og sygeplejerskeklínikker, eksempelvis nærklínikker, som kan bistå borgeren med eksempelvis ambulante telemedicinske behandlinger af kroniske sygdomme og understøtte tværsektorielle indsatser i forhold til eksempelvis polyfarmaci.

Internt på regionens sygehuse vil realisering af strategien ”Sundhed tæt på dig” betyde, at opgaver som afdelinger og ambulatorier i dag bruger væsentlige ressourcer på, fremover vil fylde mindre i dagligdagen, mens der omvendt vil opstå en række nye opgaver, der i stedet vil kræve væsentlig opmærksomhed og betydelige ressourcer. Målet er en ny arbejdsdeling, der gør de mindre komplicerede behandlingstilbud mere fleksible og flytter dem tættere på borgerne samtidig med, at der frigøres rum til yderligere specialisering på sygehusene. Dette skifte i fokus og prioritering af opgaver vil i nogen grad ske på den enkelte afdeling, men der vil også være tale om ændringer, der går på tværs af afdelinger og sygehuse. Dermed bliver E-hospitalet et centralt omdrejningspunkt i den langsigtede omstilling af regionens samlede sygehusdrift. På dette punkt skal strategien ses i tæt sammenhæng med regionens ”Perspektiv 2020-2023” og ambitionen om at sikre, at borgerne får ensartet behandling og kvalitet på tværs af regionens sygehuse.

I forlængelse af de konkrete sundhedsfaglige driftsopgaver bliver E-hospitalet det arbejdende og praksisnære laboratorium, der skaber ny viden, nye forløb og nye samarbejdsformer, så det nære sundhedsvæsen kommer til at fungere i praksis. Det handler om at udvikle nye arbejds gange og nye måder at løse

opgaverne på, når vi tager digitale værktøjer i brug i mødet med den enkelte borger. Det handler også om at teste modeller til sikring af klinisk kvalitet og patientsikkerhed i forløb, der går på tværs af afdelinger og nogle gange også involverer kommuner og almen praksis. I dette arbejde deler vi erfaringer på tværs og henter inspiration fra ny forskning og fra lande, hvor geografien betyder, at behandling på afstand allerede i dag er langt mere udbredt i praksis.

Nye opgaver stiller krav om nye kompetencer

I en situation med ændrede behandlingsforløb og flere opgaver, der løses på afstand ved hjælp af nye digitale løsninger eller af borgeren selv samt øget samarbejde med kommuner og almen praksis, er der brug for nye kompetencer. E-hospitalet skal sikre, at både borgere og sundhedsfagligt personale hjælpes til at få de kompetencer, der er nødvendige, for at kunne levere sammenhængende behandling af høj kvalitet, løfte nye opgaver og arbejde sammen på nye måder.

For borgerne betyder det, at de skal klædes på til de nye opgaver, som de får tilbud om at tage ansvar for, når de ved hjælp af digitale løsninger og andre former for ny teknologi,

kan varetage en større del af behandlingen selv derhjemme. Borgerne skal være trygge ved de nye sundhedstilbud og have let adgang til support og rådgivning.

For medarbejderne er der brug for nye sundhedsfaglige og sundhedspædagogiske kompetencer samt kommunikationsfærdigheder. Dette behov gælder alle involverede faggrupper. Når behandlingen sker på afstand, og kommunikationen sker via video, er der behov for både at kunne spørge på en anden måde og lytte efter andre signaler for at forstå borgere og pårørende i situationen. Her bliver data – såvel patientrapporterede, som øvrige måledata – en væsentlig støtte, og derfor bliver det helt afgørende for det sundhedsfaglige personale at kunne arbejde databaseret i endnu højere grad, end tilfældet er i dag.

Organisatorisk stiller behandlingsforløb, hvor borgeren er i eget hjem, og behandlingsforløb, der går på tværs af sygehus, kommune og almen praksis, helt nye krav til den måde, vi arbejder med kvalitet, informationshåndtering og patientsikkerhed på. Eksisterende aftaler og kvalitetssikringsmodeller understøtter ikke dette i tilstrækkelig grad. Der vil derfor være behov for helt nye koncepter og måder rent praktisk at arbejde med kvalitet og patientsikkerhed på, når opgaver både skal løses i borgerens hjem af borgeren selv i samarbejde med sundhedsfaglige fra kommuner og almen praksis. Her er det helt afgørende at bringe kendte sundhedsfaglige kompetencer i spil på nye måder.

Endelig vil en realisering af strategien ”Sundhed tæt på dig” ledelsesmæssigt kræve nye organisatoriske og ledelsesmæssige kompetencer såvel som et vedholdende fokus på forandringsledelse. I de kommende år er der en betydelig opgave med at sikre den organisatoriske implementering og forankring af det

◆ **“For mange patienter er der en række komplekse udfordringer, som kræver at man tager dem i hånden i deres møde med sundhedsvæsenet. Derfor er samarbejdet mellem sektorerne afgørende for at skabe den nødvendige sammenhæng og koordination for patienterne.”**

Repræsentant fra Patient- og Handicaporganisationerne, Topmøde oktober 2019

FAKTA

Region Sjællands ledelsesprogram »LEDELSE PÅ FORKANT« fremmer realisering af »Sundhed tæt på dig« gennem de fem strategiske indsatsområder.

- ledelse og digitalisering
- ledelse og brug af data
- ledelse og arbejdspress
- ledelse og kompetenceudfordringer
- ledelse, værdibaseret styring og tillid

FAKTA

forløb går på tværs. Regionen ønsker at styrke en mere ensartet kvalitetsudvikling eksempelvis gennem brug af fælles kvalitetsstandarder. Det forbedrer borgerens behandling og pleje, og styrker koordineringen af forebyggende indsatser, eksempelvis omkring unødvendige genindlæggelser.

Samtidig er der behov for at anerkende, at kommunerne i vores region er forskellige. De har forskellige behov og forskellige prioriteter. En succesfuld realisering af det nære sundhedsvæsen er derfor også afhængig af tætte bilaterale forbindelser mellem regionen og hver enkelt af de 17 kommuner.

I det nære sundhedsvæsen vil nogle opgaver fortsat blive løst af regionen alene og andre af kommunerne på egen hånd. Et voksende antal opgaver vil imidlertid involvere begge parter samt almen praksis på forskellig vis og i nye og uprøvede konstellationer. Klarhed om roller og fordeling af opgaver og ansvar bliver derfor helt afgørende, eksempelvis når sundhedsfaglige fra kommune og region arbejder side om side i borgers hjem, og når vi overdrager opgaver til hinanden.

Med Sundhedsaftalen for 2019-2023 er grunden lagt for et tættere samarbejde mellem region og kommuner. Regionen vil styrke sine udadvendte rådgivningsfunktioner og understøtte fælles kompetenceudvikling. Region Sjælland vil styrke den direkte borgerrettede rådgivning, ligesom vi vil styrke rådgivningsfunktioner på tværs af faggrupper, eksempelvis fra læger til sygeplejersker og andre sundhedsfaglige. Rådgivning vil også ske i form af analyser, dataunderstøttelse og viden om borgernes sundhedstilstand i bredere forstand. Region Sjælland vil gå foran og styrke datagrundlaget, så vi kan følge kvalitet og omkostningseffektivitet i de nære sundhedsydelser på tværs af sektorer. Endelig vil

nære sundhedsvæsen på det enkelte sygehus, på tværs af sygehuse samt i samarbejdet med kommuner og praksissektor.

ØGET SAMARBEJDE I FORPLIGTENDE FÆLLESSKABER

Med afsæt i strategien "Sundhed tæt på dig" ønsker Region Sjælland at udvikle det nære sundhedsvæsen i et tættere samarbejde med kommuner, praksissektor, private virksomheder, frivillige organisationer og borgere i regionen. Hvis det skal lykkes, er der brug for på politisk niveau at indgå aftaler, der sætter rammer og retning for, hvordan vi i forpligtende fællesskaber arbejder med at udvikle forebyggelse, tidlig opsporing, behandling og opfølgning tæt på borgerne.

Sundhedsaftalen sætter retning for samarbejdet med kommunerne

Et tæt samarbejde mellem kommuner og region er en forudsætning for at realisere visionen om et nært sundhedsvæsen.

Sundhedsaftalen udgør en væsentlig del af den videre udvikling af samarbejdet med kommunerne. Sundhedsaftalen skal sikre, at samarbejdet på tværs af organisationer fungerer smidigt, så der tilrettelægges sammenhængende indsatser for de patienter, hvis

Region Sjælland bidrage til at udvikle fælles ledelsesfora, eksempelvis tværsektorielle tavlemøder, som afsæt for at dele viden om, hvordan man sikrer god og sammenhængende kvalitet i forløb, der går på tværs af region og kommune.

Praksisplaner sætter retning for samarbejdet med praksissektoren

Almen praksis sikrer, at borgerne har adgang til almindelig lægehjælp og behandling. Tilsvarende sørger praktiserende speciallæger, psykologer, fysioterapeuter, kiropraktorer og fodterapeuter for, at borgerne har let adgang til en række andre mere almindelige sundhedstilbud i nærområdet.

Region Sjælland vil udvikle det nære sundhedsvæsen i tæt samarbejde med alle praktiserende sundhedsleverandører. Det handler om at understøtte en organisatorisk og faglig udvikling mod større og fagligt stærkere fællesskaber ved at etablere rammer, der muliggør forsøg og nytænkning. Her er praksisplanerne for de forskellige fagområder med til at sætte fælles retning og sikre forpligtende aftaler.

Region Sjælland vil støtte udviklingen af almen praksis som kerneaktør i det nære sundhedsvæsen. Det handler blandt andet om at sikre almen praksis lettere adgang til den specialiserede viden, der findes på sygehuse.

Først og fremmest handler det om at sikre kvalificeret lægedækning i hele regionen. Den nuværende lægemangel i kombination med et forestående generationsskifte og regionens geografi betyder, at der ikke findes én løsning, der passer i hele regionen. Region Sjælland vil derfor – i samarbejde med de praktiserende læger – udvikle nye løsningsmodeller, der samlet set kan sikre lægedækning i hele regionen. Her kan bedre muligheder for at

Borgere i Region Sjælland er digitale. 98% har benyttet internettet til at søge informationer inden for de sidste 3 måneder. 91% er tilmeldt E-boks.

Kilde: Danmarks Statistik 2019

tiltrække og fastholde praktiserende læger være ét element. Et andet element kan være nye samarbejdsformer og en ændret opgavefordeling mellem aktører i praksissektoren, med henblik på at udnytte de samlede kompetencer bedre hos almen praksis, speciallæger, psykologer, fysioterapeuter og andre sundhedsfaglige. Region Sjælland vil afprøve, hvordan nye organisationsformer, herunder nærklinikker, licensklinikker og udbudsklinikker bedst anvendes til at sikre den samlede lægedækning i regionen. Endeligt kan digitale løsninger også i denne sammenhæng indgå som et centralt værktøj. Mulighederne er sammenfattet i regionens ”Vandkantsmodel”, som samtidigt skal fremme, at potentialerne i første omgang realiseres i de kommuner, hvor lægemanglen er størst.

Region Sjælland vil være attraktiv for praktiserende læger. Vi ønsker at fastholde de praktiserende læger, vi har i regionen i dag, samtidig med at vejen banes for en ny generation af læger. Det kan vi eksempelvis gøre ved at bidrage til, at der skabes stærke faglige miljøer, hvor udvikling og forskning sikrer nyeste viden og høj kvalitet i lægernes arbejde, eksempelvis i et tættere samarbejde med kommuner og sygehuse og ved en mere systematisk brug af praksiskonsulenter. Vi vil også afsøge mulighederne for i samarbejde med de praktiserende læger at fjerne barrierer og støtte bedst muligt op om etablering eller overtagelse af praksis – og dermed gøre det så let som muligt for nye praktiserende læger at nedsætte sig i regionen.

Hvad betyder et nært sundhedsvæsen for borgerne?

Borgere i Region Sjælland skal have gode muligheder for at leve det liv, de ønsker – også når de bliver syge. Ikke mindst for borgere med langvarige behandlingsforløb og kroniske sygdomme er det vigtigt at kunne bevare den hverdag, som giver livskvalitet for den enkelte.

FLEKSIBEL BEHANDLING I BORGERENS EGET HJEM

Region Sjælland vil tilbyde alle borgere, der kan og vil, at langt mere diagnostik, behandling og opfølgning kan foregå i deres eget hjem med let og hurtig kontakt via digitale kanaler til den rette sundhedsfaglige støtte. Kvalitet og patientsikkerhed skal være på samme høje niveau, som når borgeren i dag kommer på sygehuset, men der skal være mere fleksibilitet i tilbuddet til den enkelte borger.

Det skal eksempelvis være langt mere udbredt at modtage sygehusbehandling i eget hjem. Det handler om let adgang og om at give den rette instruktion, vejledning og støtte, så borgeren er tryk ved selv at administrere medicin eller foretage løbende målinger fremfor at være fysisk tilstede på sygehuset. På den måde kan borgeren lettere opretholde en dagligdag i vante rammer på trods af igangværende behandling, hvilket kan gøre det samlede forløb mindre belastende.

Det skal også være nemmere at få hverdag og kalender til at hænge sammen for de mange tusinde borgere i regionen, der jævnligt går til kontrol som led i behandlingen af deres sygdomme. I stedet for fast bookede aftaler i ambulatoriet to, tre eller fire gange om året skal det i højere grad være den enkelte patients symptomer, der afgør, om det er tid til kontrol eller anden form for dialog med en medarbejder i sundhedsvæsenet. Tilsvarende er det ikke sikkert, at kontakten hver gang kræver en længere køretur til sygehuset for

at mødes fysisk med lægen. Nogle borgere lever godt med deres sygdom, og de borgere har ikke brug for hyppig, højt specialiseret opfølgning. Andre borgere har brug for at blive fulgt tættere, end det sker i dag. Dataunderstøttelse af patientens forløb giver mulighed for at opspore patienter tidligere end i dag med kortere og mere effektive forløb til følge.

Det er en forudsætning for at kunne behandle flere borgere i deres eget hjem, at borgerne forstår deres behandlingsforløb bedre og bliver klædt på til selv at varetage egen sygdom. Vi skal sikre kvalitet og tryk for den enkelte. Derfor skal sygehusene være langt bedre til at informere og uddanne patienterne til at tage et større medansvar. Klar og sammenhængende kommunikation med patienter før, under og efter et behandlingsforløb har afgørende betydning for, at den enkelte patient ved, hvad der skal ske, har overblik og føler sig tryk. Dette er særlig væsentligt i forløb, der går på tværs af flere sygehusafdelinger, eller som involverer kommune og praksissektoren.

Tilsvarende er det en forudsætning, at vi i langt højere grad end i dag anvender digitale redskaber til at støtte dialogen med borgere og patienter. Et eksempel er videomøder, der kan give borgeren let og hurtig adgang til vejledning og svar på spørgsmål. Et andet eksempel er online spørgeskemaer, der hjælper patienten med at afklare egne symptomer og behandlingstilstand, så dialogen med lægen eller sygeplejersken kommer til at handle om det, der betyder mest, og så det bliver klart, hvornår der er behov for at søge hjælp, og hvornår der ikke er grund til bekymring. Ved brug af telepsykiatri kan man eksempelvis flytte samtaler ind i hjemmets trykke rammer og fritage patienten for tid og besvær med transport.

Det vil blive langt mere udbredt, at borgere hjemme får adgang til udstyr, der kan måle eksempelvis blodsukker og iltmætning i blodet. Det kan hjælpe borgeren til at følge egen sygdom og sundhedstilstand og give en større forståelse for gode og dårlige dage, og hvad der gør forskellen. Hjemmesider eller brugeruniverser på nettet – som eksempelvis Helbredsprofilen.dk – vil også i fremtiden få stor betydning for den enkelte borger. Det er en måde at give let adgang til information om behandlingsforløb og det at leve med kroniske sygdomme. Her er det afgørende, at indholdet er let tilgængeligt, eksempelvis ved at sikre et klart og letforståeligt sprog eller ved at bruge vedkommende instruktionsvideoer.

BEDRE STØTTE TIL DE SÆRLIGT SÅRBARE

En lille gruppe af borgere er så syge og har så svære livsvilkår, at de har særlige behov for, at det samlede sundhedsvæsen følger dem tæt. Disse patienter har særligt behov for hjælp og støtte på deres vej gennem et komplekst og til tider uoverskueligt behandlingsforløb. Der er også borgere, som ikke er i stand til at benytte sig af digitale løsninger, og som af den grund kan have brug for et mere personligt tilrettet tilbud.

Patienter med flere samtidige sygdomme oplever ofte, at de skal møde på flere forskellige sygehusafdelinger – ofte i kombination med besøg hos egen læge. Her vil Region Sjælland sikre, at patienter får adgang til én samlet udredning og til sammenhængende behandlingsforløb på tværs af afdelinger og sygehuse – og på tværs af somatik og psykiatri.

For de patienter, der har sværest ved at navigere i sundhedsvæsenets mange tilbud, vil Region Sjælland bidrage til mere sammenhæng og større overblik for den enkelte patient, eksempelvis gennem særlig individuel rådgivning.

Tilsvarende oplever nogle patienter, at overgangen fra sygehus til eget hjem er svær. Mange skal gennem komplekse genoptræningsforløb, som involverer både sygehus og kommunale træningstilbud, samtidig med at der skal støttes med personlig pleje og praktisk hjælp i hjemmet. Region Sjælland vil arbejde langt mere systematisk for at understøtte den sårbare patient ved at bygge broer i overgangene mellem sektorer eksempelvis gennem tilbud som Aktiv patientstøtte og socialsygeplejersker.

STYRKET SUNDHEDSFREMME OG FOREBYGGELSE

Stadigt flere borgere lever med langvarig sygdom, og mange lever med flere samtidige sygdomme. For den enkelte patient er der en væsentligt forbedret livskvalitet forbundet med at bremse udviklingen i kroniske sygdomme. Tilsvarende har den mentale sundhed stor betydning for den enkelte borgers livskvalitet – hvad enten man i øvrigt er rask, eller man samtidig lider af andre sygdomme. Eksempelvis har det psykiske velbefindende stor betydning for, om borgerne får søgt lægehjælp i rette tid, når de oplever symptomer på sygdom. Dårlig social og psykisk trivsel gør det også vanskeligere at komme sig efter et behandlingsforløb.

Region Sjælland vil styrke rådgivning og videndeling om sundhedsfremme og forebyggelse – både i den direkte kommunikation med borgerne og i vores samarbejde med kommuner og praksissektor. Øget brug af digitale værktøjer bliver et centralt element i indsatsen.

Målet er at gøre det lettere for alle borgere at forstå deres egen sygdom og sundhed – og sammenhængen mellem disse. Den enkelte borger skal have de bedste forudsætninger for at træffe sunde valg og dermed leve et godt liv.

Det betyder, at regionens tilbud inden for forebyggelse og sundhedsfremme skal kunne imødekomme borgernes meget forskellige forudsætninger og livssituation. Hvis vi skal lykkes med denne målsætning, skal forebyggelse og sundhedsfremme i langt højere grad, end det er tilfældet i dag, være en integreret del af de daglige opgaver i mødet med patienterne. Derfor har regionen fokus på at sikre, at indsatserne relativt let kan implementeres af det kliniske personale i hele sundhedsvæsenet.

Konkret fokuserer vi på de indsatsområder, hvor behovene er størst, og prioriterer de tiltag, som giver mest sundhed for pengene. Det gælder eksempelvis træning som et alternativ til operation eller tilbud om støtte til rygestop forud for operation, som har en umiddelbar og positiv effekt. Det gælder også vaccinationsprogrammer, der på lang sigt giver flere sunde leveår for den samlede befolkning.

De borgerrettede forebyggelsesopgaver varetages primært af kommunerne. Region Sjælland ønsker at stille viden til rådighed og bidrage til vidensopbygning i udvikling af forebyggende tilbud, som det eksempelvis sker i regi af Broen til Bedre Sundhed.

AKUT HJÆLP TILPASSET BORGERENS BEHOV

Borgerne skal have let og fleksibel hjælp – også når det er akut. Borgerne skal være trygge ved det akutte tilbud, uanset hvor i regionen de bor, og hvilken tid på døgnet det er.

Regionen har med akutsygehusene og det præhospitale center, der driver ambulance-tjeneste og akutbiler, ansvaret for en række centrale opgaver i det samlede akutberedskab. Region Sjælland vil udvikle den regionale akutindsats, så den bliver langt mere fleksibel og bliver bedre i stand til at udrede på stedet,

Det kan være en stor belastning for patienterne at blive indlagt, og ofte vil kræfterne kunne bruges bedre derhjemme til at restituere – selvfølgelig under kyndig vejledning af sundhedsprofessionelle.

Repræsentant fra regionens patientinddragelsesudvalg,

Topmøde oktober 2019

FAKTA

så færre borgere oplever unødvendige indlæggelser og genindlæggelser. Det kan eksempelvis ske ved at paramedicinen ved brug af digitale måleredskaber kan dele lyd, billede og anden data med en specialiseret læge eller sygeplejerske og derved få hjælp til vurdering af borgerens tilstand.

Lægevagten har en helt afgørende rolle i det samlede akutberedskab. Tilsvarende får de akutfunktioner, der er etableret i kommunerne, en voksende betydning. Her ønsker regionen at bistå med specialistrådgivning og kvalitetsunderstøttelse. Region Sjælland vil arbejde for, at der etableres et tættere og mere koordineret samarbejde mellem den regionale akutindsats, lægevagt og kommunernes akutfunktioner, så borgerne lettere kan finde den rigtige indgang og oplever mere sammenhængende akutte forløb. Konkret kan et tættere samarbejde også omfatte én samlet indgang for borgerne, så alle via ét fælles telefonnummer eller en app visiteres til den rette behandling – uanset om det er hos egen læge eller ved fremmøde i akutmodtagelsen på nærmeste sygehus.

BORGERNES NÆRE SUNDHEDSVÆSEN

For borgerne vil en realisering af strategien ”Sundhed tæt på dig” betyde en lettere adgang til sundhedsvæsenet – uanset om det er som

led i behandlingen af en kronisk sygdom, eller om der opstår et akut behov. Region Sjælland vil give borgerne mere fleksibilitet, så det konkrete behandlingsforløb i endnu højere grad tager udgangspunkt i den enkelte borgers ønsker, behov og evner. De, der kan og vil selv, vil få langt mere ansvar og større indflydelse på egen behandling. De, der har mod på at klare mere, skal hjælpes til at hjælpe sig selv. De, der har behov for særlig støtte, vil blive fulgt tættere.

Det er borgernes ønsker og behov, der sætter retningen for, hvordan vi i Region Sjælland vil udvikle vores sundhedsvæsen. Med strategien "Sundhed tæt på dig" indleder regionen en ambitiøs rejse mod fremtidens sundhedsvæsen. Et sundhedsvæsen, der både er mere sammenhængende og tættere på borgerne. Et sundhedsvæsen, der er til for dig.

Jeg ser det som en klar forbedring for patienterne, hvis sundhedsvæsenet kommer tættere på f.eks. gennem digitale muligheder.

*Citat: Trine Birk Andersen,
formand Udvalget for Det nære sundhedsvæsen*

Når det kommer til forebyggelse og at passe på de svageste patienter, kan vi ikke gøre os nok umage.

*Citat: Per Nørhøve,
formand, Udvalget Sundhed for alle*

Vi ønsker at omstille vores sundhedsvæsen til at være mere nært for borgerne i de situationer, hvor opgaven kan løses nærmere den enkelte eller helt ude i eget hjem.

*Citat: Heino Knudsen,
regionsrådsformand Region Sjælland.*